

Verksamhetsberättelse 2022

Pensionsenheten

Innehåll

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstepersons bedömning och analys	3
Årets intjänande och avsättning	3
Ansvarsförbindelsen, intjänad före 1998	4
Övriga pensionskostnader	4
Finansiella kostnader	4
Ekonomi	4

Förvaltningschefens/nämndansvarig tjänstepersons bedömning och analys

Pensionsenheten hanterar kommunens samlade pensionssskuld till anställda och politiker samt utbetalning av pensioner till de tidigare anställda som gått i pension.

Linköpings kommun redovisar sina pensionsåtaganden enligt fullfonderingsmodellen, vilket innebär att samtliga pensionsförpliktelser redovisas som en avsättning i kommunens balansräkning. Det innebär att merparten av kostnaden för de anställdas pensioner har belastat det år då de intjänades. Pensionsförpliktelserna för pensioner intjänade före 1998 (ansvarsförbindelsen) är 2,2 miljarder kronor och minskar successivt mellan åren, vilket beror på att den utgjordes av förmånsbestämd pension som nu minskar vartefter pensionsutbetalningar sker. Pensionsförpliktelser intjänade från och med 1998 har ökat.

Kommunen har från år 1997 gjort externa placeringar för att minska framtida pensionsutbetalningarnas påverkan på likviditeten. Marknadsvärdet för de externa placeringarna har minskat under 2022. Marknadsvärdet uppgick den 31 december 2022 till 2,0 miljarder kronor vilket är en minskning jämfört med årsskiftet 2021 då de uppgick till 2,2 miljarder kronor. Placeringarna motsvarade den 31 december 100 procent av pensionsavsättningen som är intjänad från och med 1998. Konsolideringsgraden (det vill säga så stor andel av de prognostiserade utbetalningarna som kan finansieras med externa placeringar) för pensioner intjänade före 1998 har minskat från 53,4 procent i bokslut 2021 till 44,6 procent i bokslut 2022 beroende på att värdet på de finansiella placeringarna minskat.

Upplysningar om pensionsförpliktelse				
Belopp mnkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022
Pensionsförpliktelse inkl. löneskatt				
Pensioner intjänade före 1998	2 419	2 367	2 325	2 247
Pensioner intjänade fr.o.m. 1998	789	867	977	1 024
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring eller pensionsstiftelse	0	0	0	0
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen	3 208	3 234	3 302	3 271
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde finansiella placeringar (för 2022 avser värdet per den 31 december)	1 859	1 951	2 219	2 027
Återlånade medel	1 349	1 282	1 083	1 244
Konsolideringsgrad pensioner intjänade fr.o.m. 1998	100%	100%	100%	100%
Konsolideringsgrad pensioner intjänade före 1998	44,2%	45,8%	53,4%	44,6%

Årets intjänande och avsättning

De kostnader som redovisas är i huvudsak för den avgiftsbestämda pensionen, som uppgår till 4,5 procent av den pensionsgrundande lönen. Den anställde väljer själv vilket pensionsbolag som ska förvalta den pensionen och ifall man önskar en traditionell pensionsförsäkring eller en fondförsäkring. I mars året efter intjänandeåret betalar kommunen ut den avgiftsbestämda pensionen till det försäkringsbolag som den anställde valt. Eftersom den avgiftsbestämda pensionen betalas ut, finns hos kommunen endast den skuld som uppstår vid varje årsskifte, men den ackumuleras inte.

Även kostnad för den förmånsbaserade pensionen redovisas. Det är anställda med pensionsgrundande lön över 7,5 inkomstbasbelopp (ca 44,4 tkr/månad) som tjänar in en förmånsbaserad pension. Den förmånsbestämda pensionen är en skuld som kommunen har till de anställda och den betalas ut först när de går i pension. Denna skuld grundar sig bland annat på antaganden om löneutveckling, livslängd, ränteutveckling m.m. Därför redovisas inte pensionssskulden som en skuld utan som en avsättning. En avsättning är sådana förpliktelser som är hänförliga till räkenskapsåret eller tidigare räkenskapsår och som på balansdagen är säkra eller sannolika till sin förekomst, men ovissa till sitt belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias.

För anställda som omfattas av AKAP-KL, det vill säga de som är födda 1986 och senare, är pensionen i sin helhet avgiftsbestämd. Pensionsavgiften är 4,5 procent på den pensionsgrundande lönen upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp och 30 procent på de delar som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp.

Det finns även två olika pensionsavtal för kommunens politiker. Det äldre avtalet, PBF-KL, omfattade endast de för-troendevalda som fullgjorde ett uppdrag hos kommunen på heltid eller betydande del av heltid. Det

nyare avtalet, OPF-KL, omfattar samtliga politiker oavsett uppdragets omfattning. OPF-KL är också ett helt avgiftsbestämt system och pensionsavgiften är 4,5 procent på den pensionsgrundande lönen upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp och 30 procent på de delar som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp.

För att täcka kostnaderna för årets intjänande gör kommunen ett internt påslag på lönekostnaden som motsvarar en kalkylerad pensionskostnad (KP). Den kalkylerade pensionskostnaden belastar respektive verksamhet genom ett påslag på lönekostnaden och tillförs pensionsenheten som en intäkt. De faktiska pensionsutbetalningarna görs sedan via pensions-enheten. För 2022 består KP-delen av 4,9 procent plus löneskatt, det vill säga totalt 6,09 procent för samtliga verksamheter. Därutöver görs en individuell beräkning för de personer som tjänar över 7,5 inkomstbasbelopp och som bokförs i särskild ordning.

Ansvarsförbindelsen, intjänad före 1998

Före år 1998 var all pension förmånsbestämd. Därför består den största delen av kommunens pensionsskuld av sådan tidigare intjänad pension. Den del av kommunens pensionsskuld som avser intjänande före 1998 brukar benämnas "ansvarsförbindelsen" eftersom den enligt lag ska redovisas som en ansvarsförbindelse och inte som en avsättning.

Linköpings kommun redovisar dock hela pensionsskulden inklusive ansvarsförbindelsen, som en avsättning i enlighet med beslut i kommunfullmäktige 1998-02-24.

Övriga pensionskostnader

I övriga pensionskostnader ingår bl.a.

- Utbetalning av vissa mindre pensionsåtaganden som inte skuldförs.
- Administrationsavgifter till Ekonomiservice och kommunens pensionsförvaltare.

Finansiella kostnader

De finansiella kostnaderna utgörs bland annat av basbeloppsuppräknig samt räntekostnad på pensionsskulden.

Ekonomi

Resultat 31 december 2022, belopp tkr

Driftsammandrag	Bokslut 2022	Budget 2022	Avvikelse	Bokslut 2021
Årets intjänande - intäkt från nämnderna kalkylerad pensionskostnad (KP)	-318 521	-305 000	13 521	-324 866
Årets intjänande - utbetalning till pensionsförvaltare	247 393	239 301	-8 092	231 508
Årets nyintjänade pensionsskuld inkl. löneskatt	59 643	66 081	6 439	82 285
				42 516
Utbetalningar fr.o.m. -98	36 093	35 607	-487	30 083
Skuldförändring avseende utbetalningar fr.o.m. -98	-36 093	-35 607	487	-30 083
Utbetalningar före -98	150 937	142 838	-8 099	157 936
Skuldförändring avseende utbetalningar före -98	-150 937	-142 838	8 099	-157 936
Övrig skuldförändring före -98	8 030	-6 007	-14 037	19 949
Övriga pensionskostnader	2 621	3 600	979	2 846
Kalkyljusteringspost		4 024	4 024	
Nytt livslängdsantagande				58 873
Summa nettokostnader	-833	2 000	2 833	113 110
Finansiell kostnad före - 98	64 686	56 945	-7 741	37 544
Finansiell kostnad fr.o.m. - 98	25 011	25 027	16	14 751
Kalkyljusteringspost	0	10 471	10 471	
Summa	88 864	83 972	5 578	165 405
<i>varav intäkter</i>	<i>-318 521</i>	<i>-305 000</i>	<i>13 521</i>	<i>-324 866</i>
<i>varav kostnader</i>	<i>-407 385</i>	<i>-388 972</i>	<i>7 942</i>	<i>-490 271</i>

Analys och kommentar

De största påverkansfaktorerna för pensionsskuld och pensionskostnader är SKRs prognosparametrar samt den uppdatering av Linköpings kommuns personalbestånd som inrapporteras varje år. Vid varje prognostillfälle antas dock personalstocken vara oförändrad framöver utifrån senast inrapportering.

Prognoserna från pensionsadministratören bygger fr.o.m. 2021 på RIPS 21 som är SKR:s riktlinjer för beräkning av pensionsskuld, enligt RKR:s rekommendation.

För att täcka årets intjänande av pensionskostnader görs ett påslag på lönekostnaden för respektive verksamhet, vilket ingår i personalomkostnadspålägget. Detta ger en intern intäkt i form av kalkylerad pensionskostnad (KP) som för 2022 uppgick till 318 mnkr vilket innebär att nettokostnaderna i pensionsenhetens resultat blir knappt 3 mnkr lägre än budgeterat. Totalt sett har pensionsenheten en budgetram för år 2022 på 94 mnkr och har i resultat för året sammanvägt nettokostnader och finansiella kostnader som är 5,6 mnkr lägre än budget. Den avgiftsbestämda ålderspensionen uppgick för året till 247 mnkr. Den nyintjänade pensionsavsättningen inklusive löneskatt uppgick 2022 till 60 mnkr.

Linköpings kommuns pensionsskuld och kostnadsutveckling avseende pensionsenheten grundar sig på prognoser som redovisas av kommunens pensionsförvaltare Skandia. Prognoserna erhålls två gånger per år och är baserade på beräkningsresultat per 31 augusti och 31 december. Pensionsenhetens internbudget för 2021 grundar sig på den prognos som pensionsförvaltaren lämnade i december 2021. För att täcka årets intjänande av pensionskostnader görs ett påslag på lönekostnaden för respektive verksamhet, vilket ingår i personalomkostnadspålägget. Detta ger en intern intäkt i form av kalkylerad pensionskostnad (KP) som för 2022 resulterade i 318 mnkr, vilket innebär att nettokostnaderna i pensionsenhetens resultat blir knappt 3 mnkr lägre än budgeterat. Totalt sett har pensionsenheten en budgetram för år 2022 på 94 mnkr och har i resultat för året sammanvägt nettokostnader och finansiella kostnader som är 5,6 mnkr lägre än budget.

När regeringen fastställde inkomstbasbeloppet för 2022 ökade det med 4,1 procent från 2021, 1,2 procent högre än tidigare prognostiserat. Det högre inkomstbasbeloppet leder till att färre anställda i kommunen når upp till gränsen för förmånsbestämd ålderspension vilket resulterar i lägre kostnader för den kommunala avtalspensionen.

En ny överenskommelse om pension har tecknats mellan parterna och kommer att gälla från den 1 januari 2023. Det innebär högre pensionskostnader då avgiftsnivån höjs med 1,5 % som motsvarar ca 30 % ökning av kostnaden för pensionerna. Även ökningen av prisbasbeloppet påverkar kostnaderna för pensionerna.